

AAN

de leden van de commissie RU

ons nummer 44064-2025
onze datum 3 april 2025
verzonden **07 APR. 2025**
inlichtingen bij J.H.Spaans
cluster Projecten omgeving
doorkiesnr. 0621196050

bijlage(n)
betreffende commissie-informatiebrief inzake damverlaging Lateraalkanaal

Geachte leden,

De gemeente Roermond werkt samen met de Provincie Limburg, het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, Rijkswaterstaat en de gemeente Maasgouw aan het project 'damverlaging Lateraalkanaal'. Het is een ontwikkeling die al jaren loopt en die in deze bestuursperiode is geïntensiveerd. Verlaging van de dam bieden enorme kansen, zowel voor de hoogwaterveiligheid van Roermond, als ook voor de toeristische en recreatieve doorontwikkeling van het aanliggende Maasplassengebied.

In deze commissie-informatiebrief geven wij de stand van zaken van het project met betrekking tot de nieuwe Beleidslijn Grote Rivieren. Daarnaast gaan wij in op overleg dat thans wordt gevoerd, onder meer met bevoegde gezagen en over de benodigde vergunningen.

1. Projectdoelen

Grotere hoogwaterveiligheid

Verlaging van de dam zorgt ervoor dat het water van de Maas bij hoogwatersituaties niet alleen via de Maas en het omliggende winterbed en plassengebied wordt afgevoerd, maar deels ook via het Lateraalkanaal. Hierdoor neemt het waterbergend en – afvoerend vermogen van het gebied toe, waardoor de waterstand bij (zeer) hoge afvoeren 15 tot 20 cm lager is dan zonder damverlaging.

Toeristische/recreatieve ontwikkelingen Maasplassengebied

Door de damverlaging krijgen ondernemers in het Maasplassengebied de mogelijkheid om initiatieven te nemen die anders niet mogelijk zijn. Er ontstaat met andere woorden ontwikkelruimte, die zonder de damverlaging (praktisch niet mogelijk is).

2. Stand van zaken Beleidslijn Grote Rivieren en vergunningen

Beleidslijn Grote Rivieren/beleidsregels 2025

Het Rijk werkt aan een verdere aanscherping van het ruimtelijk/water beleid in het rivierengebied. Op 1 februari 2025 is de Beleidslijn Grote Rivieren gewijzigd. De grootste verandering is dat er nog maar één regime geldt doordat het onderscheid tussen bergend en stroomvoerend winterbed is komen te vervallen. In samenhang daarmee worden regels voor activiteiten en bouwwerken in het rivierbed aangescherpt. Ruimtelijke ontwikkelingen worden veel meer dan voorheen beperkt.

Als uitvloeisel van het MIRT besluit 2020 en het sindsdien gevoerd overleg met het Rijk, is overeengekomen dat de damverlaging Lateraalkanaal onder het *overgangsrecht* in de herziene 'beleidsregels grote rivieren 2025' zal vallen. Dit houdt in dat de *nieuwe regels niet* van toepassing zijn op de damverlaging Lateraalkanaal. De beoogde waterstandsverlaging én de toeristisch recreatieve ontwikkelingen kunnen daardoor onverkort worden gerealiseerd. De afspraken hierover zijn vastgelegd in de herziene Beleidslijn Grote Rivieren en de bijbehorende beleidsregels. In de beleidsregels (artikel 9) is opgenomen dat het project damverlaging Lateraalkanaal valt onder de categorie 'overgangsrecht maatwerk-afspraken', hetgeen betekent dat het Rijk en de gemeente Roermond samen afspraken maken over het project en de daarbij horende compensatieregeling. In de regeling wordt bepaald waar en onder welke voorwaarden ondernemers gebruik kunnen maken van de compensatie.

In de stuurgroep Dam Lateraalkanaal is afgesproken om voor de zomer de afspraken over de compensatieregeling en de toegezegde co-financiering door het Rijk van € 3,2 mln gereed te hebben.

Meer informatie over de BGR en de maatwerkregeling kunt u vinden op

<https://iplo.nl/thema/water/wateractiviteiten/activiteiten-nabij-watersysteem/beleidslijn-grote-rivieren/gewijzigde-beleidslijn-grote-rivieren-10/> en

<https://open.overheid.nl/documenten/dpc-141e0ba3a22596024ec3696c3de2469e04997610/pdf>

Specifiek betreft het artikel 8 en 9.

Vergunningverlening

Voor de damverlaging worden verschillende vergunningprocedures doorlopen, waaronder die van de Waterwet (bevoegd gezag Rijkswaterstaat), de ontheffing soorten Wet Natuurbescherming (Provincie Limburg) en omgevingsvergunningen (Roermond en Maasgouw).

Uit het overleg met de Provincie Limburg over de ontheffing soorten Wet Natuurbescherming is gebleken dat er voor de damverlaging (i.c. het ontwerp van 2023) belangrijke soorten, de iepenpage en een vleermuissoort, moeten worden gecompenseerd en dat er ruim 6 hectare aan bosopstanden zou moeten worden herplant. Daarnaast maakt de dam onderdeel uit van de groenblauwe mantel, zoals aangewezen in de Omgevingsverordening van de Provincie Limburg. Hiervoor geldt dat deze zo veel mogelijk in stand moet blijven en dat negatieve effecten van ingrepen moeten worden gecompenseerd. Ongeveer de helft van de 6 hectare compensatie van bosopstanden is nodig voor de aanleg van het beoogde fietspad op de dam. In het vooroverleg over de ontheffing is gebleken dat het project damverlaging onverkort kan rekenen op de steun en cofinanciering van de Provincie. De aanleg van het fietspad op de dijk leidt echter volgens de Provincie tot onaanvaardbare *extra* negatieve gevolgen voor de natuur, terwijl hiervoor geen groot maatschappelijk belang bestaat. Dit betekent dat de aanleg van het fietspad op de dijk geen doorgang kan vinden. Het voordeel hiervan is overigens dat de geplande drie damverlagingen kleiner kunnen worden uitgevoerd en de benodigde natuurcompensatie al met al veel geringer is dan eerder voorzien.

Waterwet en compensatie

De damverlaging leidt bij hoge afvoeren van de Maas tot een beperkte waterstandsverhoging in het kanaal. Vanuit het kanaal wordt water ingelaten in het Retentiebekken Lateraalkanaal Noord in de gemeente Leudal. Om de beperkte nadelige effecten van de damverlaging op woningen rondom het retentiebekken te voorkomen, is het de bedoeling de inlaat naar het retentiebeken verhoogd met ca 10 cm. Daarmee wordt voldaan aan de meermalen door mij uitgesproken toezegging dat de gemeente Roermond de beperkte nadelige effecten van de damverlaging voor de woningen rondom het retentiebekken zal compenseren.

3. Overig/communicatie

De Weerd

Op 16 januari 2023 is door bewoners van de Weerd een brief gestuurd aan minister Harbers (ministerie IenW) over de hoogwaterproblematiek rondom het buurtschap. In de brief werd gevraagd om een aantal maatregelen te onderzoeken, zoals de damverlaging Lateraalkanaal, het plaatsen van een afsluitbare kering of het doortrekken van de sluisdijk naar de oostelijke dam van het Lateraalkanaal. Naar aanleiding daarvan heb ik gemeend dat het goed is als de gemeente Roermond zelf het initiatief neemt en met de bewoners in gesprek gaat, een onderzoek laat uitvoeren en daarna wederom met bewoners het gesprek aangaat.

Bureau Kragten heeft in opdracht van ons de door de bewoners voorgestelde maatregelen onderzocht. Het resultaat van het onderzoek heb ik in januari 2024 met de bewoners besproken. Uit het onderzoek werd het positieve effect van de damverlaging Lateraalkanaal bevestigd, ook voor het buurtschap de Weerd. De beide andere voorgestelde maatregelen zouden weliswaar mogelijk ook een positief effect kunnen hebben, maar blijken voor andere overheden echter niet vergunbaar te zijn. Dit omdat er veel bergingsvolume voor de Maas wordt weggenomen en deze hoeveelheid elders niet kan worden gecompenseerd.

Fietsersbond

De fietsersbond heeft in de afgelopen jaren meermalen te kennen gegeven dat het fietspad op de dijk niet haar voorkeur verdient, uit veiligheidsoverwegingen en ook omdat de beleving van fietsers (i.c. het uitzicht over het Maasplassengebied) dan afneemt. De fietsersbond zou liever een (beperkte) reconstructie zien van de kanaalweg Oost, zodanig dat de snelheid van motorvoertuigen wordt teruggebracht en er ruimte is voor fietsers. Uit recent ambtelijk contact met de fietsersbond blijkt dat de bond het vrijvallen van het fietspad toejuicht en hoopt dat door een reconstructie van de Kanaalweg-Oost en/of snelheidsbeperking de situatie voor fietsers verbetert.

Naast de fietsersbond vragen ook ondernemers in het gebied om de mogelijkheden voor een reconstructie van- c.q. snelheidsbeperkingen voor de weg laten onderzoeken. Door de stuurgroep damverlaging Lateraalkanaal is uitgesproken dat een eventuele reconstructie een apart project is dat niet meer binnen de scope van de damverlaging valt.

Toelichting Commissie Fysiek Leudal

Op uitnodiging van de gemeente Leudal zullen wij tijdens de vergadering van de Commissie Fysiek op 8 april a.s. een toelichting geven op de stand van zaken van het ontwerp en de vergunningprocedures m.b.t. de damverlaging Lateraalkanaal. Daarin zullen wij ook ingaan op de beperkte effecten van het project op de woningen rondom het Retentiebekken Noord en de wijze waarop wij deze beperkte nadelige effecten, zoals meermalen toegezegd en besproken met de gemeente Leudal, zullen compenseren.

Website

De huidige website <https://www.roermond.nl/project-verlaging-dam-lateraalkanaal> beschrijft nog het oude ontwerp en het fietspad op de dijk. De website zal worden geactualiseerd.

Meer informatie over het project.

Heeft u nog vragen over het project? Neem dan contact op met het projectteam via email

Lateraalkanaal@roermond.nl

Ik vertrouw erop u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

D.W.H. (Dirk) Franssen
Wethouder voor Economie, Stedelijke Ontwikkeling en Financiën